

РЕШЕНИЕ

№ 7811

гр. София, 21.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 38 състав,
в публично заседание на 21.12.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Татяна Жилова

при участието на секретаря Елена Георгиева, като разгледа дело номер **12385** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл.27а от Закона за закрила на детето (ЗЗД) ичл.145 - чл.178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Ц. И. П. от [населено място] срещу Заповед №ЗД/Д-С-М-030 от 30.11.2021г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – М.. С оспорвания административен акт, издаден на основание чл.27, ал.1 от Закона за закрила на детето, е наредено малолетният А. Ц. И., [дата на раждане], да бъде временно настанен в Кризисния център към Фондация „К.“ до произнасяне на съда с решение или до промяна на обстоятелствата.

Жалбоподателката Ц. И. П. оспорва заповедта като неоснователна. Жалбоподателката поддържа, че оспорваният акт е лишен от фактическо и правно основание, тъй като малолетният А. не е дете в риск и не съществува опасност за неговото психическо и физическо развитие. Твърди, че изложените в заповедта обстоятелства не отговарят на действителните факти, а най-добрият интерес на детето изисква то да бъде отглеждано от майка му. Лично и чрез процесуалния си представители адв.Ч. моли съда да отмени административния акт и да допусне предварително изпълнение на съдебното решение. Не претендира за разноски.

Ответникът – Директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – М., оспорва жалбата. Чрез процесуалния си представител юрк. Х. поддържа, че оспорената заповед е законосъобразен административен акт и не са налице сочените основания за отмяна. Не претендира за разноски.

СЪДЪТ, след като обсъди доводите на страните и събраните доказателства по делото, приема жалбата за процесуално допустима, а по същество за основателна.

Установени факти:

Фактите, относими към настоящото производство, се установяват въз основа на събраните писмени и гласни доказателства, лично изслушване на детето в щадяща среда („синя стая“) от съда и от психолог.

Детето е осиновено от жалбоподателката, когато е било на 3 години и 6 месеца и от 15.06.2020г. живеят заедно. Първоначално детето е отглеждано от биологичните си родители при лоши условия до 11-месечна възраст, след това е отглеждано в Дом за медико-социални грижи за деца „С. И. Р.“, откъдето е предаден на жалбоподателката. Тя отглежда детето като самотна майка. Следосиновителното проследяване се провежда от ДСП- М.. Майката и детето са насочвани няколко пъти към социални услуги за психологическа подкрепа след осиновяването. От представената Епикриза, издадена на 18.08.2021г. от Центъра за психично здраве „Проф. Н.Ш.“, се установява, че детето среща трудности при адаптация в социална среда (детска градина). Направени са няколко неуспешни опита за социализация в детско заведение. Детето общува по-лесно с възрастни, отколкото с връстниците си. Детето е хиперактивно, проявява любопитство, трудно понася отказ и не търпи отлагане на желанията, като реагира бурно с неприемливи поведенчески реакции. Установено е нормално психо-физическо развитие за възрастта, но са налице езикови дефицити, свързани с дисхармоничното езиково развитие и е поставена диагноза „Разстройство на експресивната реч“. Препоръките са да се ползва логопед за преодоляване на езиковите дефицити и психолог за подобряване на емоционалната и поведенческа реакция и социализацията в среда на връстници. В този смисъл са и изводите от психологическо изследване на детето, направено в ГПСИП „Детско психично здраве“ – емоционално леко тревожен, често търси одобрението на майка си, проявява желание да бъде харесван и одобряван от възрастните.

По делото е представен от ответника Доклад за оценяване и формулировка по случай, съставен от Фондация „За нашите деца“, Център за обществена подкрепа „Щастливо детство“, изготвен на 02.04.2021г. По данни от доклада майката е „недостатъчно толерантна, търпелива и подкрепяща“ към детето, поставя множество изисквания и правила. Емоционалният климат в новосформираното семейство е все още нестабилен, не са добре позиционирани ролите и функциите.

Жалбоподателката се стреми да задоволява нуждите на детето. Детето има непоносимост към млечни продукти, яйца и глютен (видно от Протокол на медицинска комисия към XXV Д., ЛКК№320/05.11.2021г.), поради което жалбоподателката му осигурява специално хранене, включително кетъринг с безглутенови и безлактозни храни в детската градина. Детето е посещавало лятно училище с английски език. Записано е на курсове за деца по френски език към Френския културен институт. Било е на екскурзия с жалбоподателката в Е., Турция и Гърция.

От есента на 2021г. детето посещава 188-а Целодневна детска градина „Н., В. и Л.“. При постъпването в детската градина майката е попълнила формуляр за нуждите и поведението на детето, в който е посочила: 1.От страна на нервната система – избухливост, нощно напикаване и напикаване, ако му се откаже нещо; 2. Алергии –

непоносимост към храни и имунизации; 3. Оплаквания от страна на очите - сам си прави синини около очите, когато е (не се чете). По делото са представени множество доказателства за трудностите на адаптацията на детето към социалната среда в детската градина, както и за конфликти между възпитателите в детската градина и жалбоподателката. На 19.11.2021г. жалбоподателката е подала жалба до Регионалния инспекторат на образованието срещу детската градина с молба за помощ и подкрепа. От представените записи, изслушани в съдебно заседание, се установява, че детето споделя на майката, че не е желан в детската градина и трябва да се отпише, че не е записан на народни танци, че не може да участва в занятията по танци, защото са го отписали.

Производството пред ДСП – М. е образувано по устен сигнал, подаден от директора на 188-а Целодневна детска градина „Н., В. и Л.“. Директорът е съобщил, че на 30.11.2021г. детето е оставено рано сутринта пред детската градина, като майката е побягнала, но е забранила на персонала да сваля шапката от главата на детето. Тъй като шапката била мокра от снега, учителите в групата са я махнали и са видели на главичката на детето рана, покрита с лепенка, напоена с кръв, както и синини по ръцете. Детето заявило, че майка му го е удряла и стискала по ръцете. Извикан е екип на Спешна помощ. Лекарят е установил повърхностна рана на главата, която е обработена, синини и надрасквания по двете ръце. Директорът на детската градина е съобщил, че детето е системно negliжирано от майката, имало е и друг път синини по тялото, няма елементарни навици и често се напишква. Майката обвинявала персонала на детската градина в тормоз и пускала жалби срещу тях.

По повод на подадения сигнал е била извършена проверка, резултатите от която са обективирани в Доклад за оценка на постъпил сигнал от 30.11.2021г., изготвен от А. С., социален работник в ДСП- М.. За проучване на сигнала социалният работник е събрал данни от директора и педагогическия персонал на детската градина, инспектора към Детската педагогическа стая към 07 РУ на СДВР и майката. Няма данни социалният работник да е провел лично разговор с детето. Изводът, че синините по ръчичките и раната на главата са причинени от майката, е направен въз основа на показанията на педагогическия персонал, който е посочил, че в разговор с тях детето е казало, че майка му го е удряла по главата и стискала по ръцете. Жалбоподателката се е явила в детската градина по време на прегледа на детето от д-р А., но е била задържана от служител на 07 РУ на СДВР за снемане на обяснения и не е имала контакт с детето. Жалбоподателката е отрекла да е удряла детето, като е заявила, че то се е ударило под душа, както и че само си стиска и щипе по ръцете и си причинява синини. Социалният работник е изразил становище, че по отношение на малолетното дете А. съществува риск от системно negliжиране на потребностите му и е необходимо да бъде предприета мярка за спешна закрила. Докладът съдържа предложение за отваряне на случай, както и да се предприемат мерки на основание чл.25 и чл.26 от ЗЗД, като детето се настани спешно в кризисен център за деца, преживели насилие.

Изготвен също Доклад за оценка на случая и предприемане на мярка за закрила спрямо дете с изх.№СЛ/Д-С-М/363-001/30.11.2021г., изготвен от същия социален работник. В доклада се преповтарят данните от първия доклад, като се прави извод, че е осъществено насилие от майката върху детето и е налице риск за здравето и живота на детето.

Въз основа на дават доклада е издадена оспорената заповед и детето незабавно е

настанено в Кризисния център към Фондация „К.“, който е под наблюдението на ДСП – О..

В съдебно заседание съдът изслуша обясненията на жалбоподателката по случая на 30.11.2021г. и за отношението ѝ с детето. Жалбоподателката твърди, че посочените факти от директора на детската градина в устния сигнал до ДСП – М. не отговарят на истината. Твърди, че е оставила детето в 9.00ч. в детската градина, което в никакъв случай не е рано, а е последният приемлив момент, в който може да заведе детето, тъй като точно тогава започва първата педагогическа ситуация, за която не трябва да са закъснява. Сочи, че е носила почерпка за децата по случай рождения ден на А. (28.11.2021г.), поради което няма как да остави детето пред детската градина и да побегне. Твърди, че е предупредила възпитателката в групата г-жа Л. Н. за раничката на главата и е помолила (а не забранила) да не му свалят шапката, за да постои още малко лепенката, за да не се замърси раничката. Трябвало е да тръгва бързо, защото има работа в къщи (работи като IT специалист от къщи) и освен това е била призована като свидетел по дело в районния съд (по повод подадена от нея жалба до Комисията за защита на потребителите за ползване на туристическа услуга от туристическа фирма). След като напуснала детската градина, два пъти се обадила на СДП – М. да се оплаква от неполагане на достатъчно усилия за социализация на детето в средата на детската градина.

Съдът дава вяра на обясненията на жалбоподателката, тъй като те са логични, последователни и подкрепени от останалите доказателства по делото. Видно от представената от жалбоподателката снимка на детето, направена от педагогическия персонал и качена във фейсбук страницата на детската градина, в детската градина е занесена торта (хартиени кутийки с пакетирани лакомства и играчки, наредени във форма на торта), и е отпразнуван рожденият ден. Детето е с шапка на главата, която не изглежда да е мокра.

Съдът изслуша свидетелите д-р М. А., прегледал детето в детската градина след подадения сигнал, и Л. Н. – възпитател в детската градина. Доктор А. дава обяснение, че раната на главата е била повърхностна, около 3 см, причинена като от одраскване с някакъв предмет, не е била опасна и не се е налагало да се търси медицинска помощ. Обработена е само като е почистена с кислородна вода и е поставена нова лепенка. Нямало е нужда от зашиване или залепване на раната. По ръцете в областта на предмишниците е имало следи от одраскване, както и синини, които са от по-ранна дата. Детето е казало на лекаря, че майка му го е ударила. Не е било уплашено или разстроено, било весело, общувало свободно, не изпитвало болка. Обясненията на свидетелката Л. Н. потвърждават думите на жалбоподателката. Н. е била уведомена от жалбоподателката, че А. има на главата си рана, залепена с лепенка („цепната му е главата или нещо подобно“), затова „нека да остане с шапката“. Н. е потърсила медицинската сестра, която е прегледала раната и е преценила, че детето може да стои и без шапка, след което са празнували рождения ден, а по-късно, след като раната е прокървила повече и по лепенката се появили петна с кръв, уведомили социалната служба, полицията и Спешна помощ. Л. Н. потвърждава, че детето има нужда от специална диета и майката осигурява всеки ден подходяща храна за него на обяд, а сутрин го води закусил. Твърди, че не знае детето да има проблеми от нервно естество и че не е уведомена, че в трудни за него ситуации се напикава, нито че има склонност към самонараняване в областта на очичките. Твърди, че не е запозната с попълнения формуляр за потребностите на детето, като предполага, че той се изисква

то медицинската сестра и се съхранява от нея, но не е уведомена за тези проблеми. Свидетелката съобщава за няколко случая, при които е забелязала синини по тялото му – на бузата и на коляното, за които детето казало, че е паднало и се е ударило. В деня на случката – 30.11.2021г., детето е казало, че майка му го бие (използвайки несвършената глаголна форма, която изразява продължителност или повторемост на действието), от където свидетелката прави извод, че става въпрос за системно насилие. В същото време свидетелката казва, че детето преди се е оплаквало, че майка му му се кара, не си спомня да е казвало друг път, че го бие или го е набила. Съдът не кредитира показанията на свидетелката Л. Н. в частта им за системно упражнявано насилие от жалбоподателката, като противоречиви и несъобразени с останалите доказателства по делото. Предвид установените езикови дефицити на детето и дисхармоничното развитие на речта му, съдът приема, че използването на една глаголна форма от несвършен вид („бие“) не може да се обоснове категоричен извод за системно насилие. Свидетелката твърди, че на въпроса: „Кой ти направи това?“ (за раната на главата), детето е отговорило: „Мама.“ Тя приема това безкритично, като смята че на детето трябва да се вярва. В същото време твърди, че не трябва да се вярва на това, което детето съобщава в записаните с телефон разговори. Отделно от това съдът не може да пренебрегне факта, че въпросът към детето във връзка с раната на главата му е зададен некоректно, тъй като навежда към отговор, при който детето да посочи някой друг виновен за това. Би следвало въпросът да бъде зададен неутрално: „Как стана това?“ или „Как се получи тази рана?“.

Въз основа на горните доказателства съдът приема, че изложените в устния сигнал от директора на детската градина до ДСП –М. обстоятелства в голямата си част не са верни и тенденциозно представят информацията по начин, който злепоставя майката и навежда на извод, че тя се опитва да прикрие извършено от нея насилие. Социалният работник не е извършил необходимата проверка по сигнала. Обстоятелствата относно празнуването на рождения ден на детето не са изобщо обсъждани от социалния работник, а данните от устния сигнал, както и писменото сведение от директора на детската градина Т. Ч. са възприети безкритично и без да бъде извършена проверка по сигнала. Напълно е пренебрегнато сведението, дадено от охранителя на детската градина Г. М., който сочи, че А. е доведен в 9.00ч. и е предаден на възпитателката, а в 9.10ч. майката си е тръгнала „абсолютно бързо“. Не са взети изобщо обяснения от възпитателката Н., приела детето в градината, или не са били взети под внимание. Сигналят до Спешна помощ е подаден на телефон 112 два часа по-късно, в 11:11ч, след като очевидно рожденият ден е отпразнуван (детето с шапка на глава) и след като майката два пъти сама се е обадила на ДСП –М..

При изслушването на детето съдът установи, че детето преживява случката много тревожно, но не може да я осмисли и не желае да говори за нея. Не сочи как е получило нараняване, но и не обвинява майка си за това. Детето е раздвоено в отношението към майка си. Не може да определи къде е „вкъщи“ („живея наблизо и надалече“), свикнало е да бъде местено на различни места – особено показателно е обстоятелството, че първият въпрос, който задава, влизайки в „синята стая“, е защо няма легло и къде ще спи, изпитва страх, че някой ще го вземе и ще го отведе някъде. По време на изслушването беше проведен тестът „Омагьосаното семейство“, при който детето споделя как си представя членовете на семейството си, ако са омагьосани от фея – т.е. детето проектира собствените си представи за членовете на

семейството в конкретни образи. Детето категорично заяви, че желае феята да го омагьоса като А. Ц. И., но вижда майка си като Баба Я.. Това показва, че детето е възприело новите си имена след осиновяването, желае да бъде заедно с жалбоподателката и да се възприема като неин син, но се страхува и се чувства несигурно. Този извод се потвърждава и от проведенния въображаем разговор по телефона на А. с майка му. При предоставен телефон детето заявява, че желае да се обади на майка си, разиграва разговор, в който казва, че е добре, майка му го вика да се прибере в къщи, а той отговаря, че сега не може. Детето е със силно разколебана сигурност, но изпитва необходимост да има ред и да живее в сигурна среда.

По делото е представено писмо от Кризисен център „К.“ до жалбоподателката, в което ѝ се отказват срещи с детето поради противоепидемичните мерки срещу Ковид-19. Жалбоподателката не е виждала детето от момента, в който го е предала на педагогическия персонала в детската градина.

Правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима.

Подадена е в преклузивния срок за оспорване срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл.21 АПК, който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност, съгласно изричната норма на чл.27, ал.6 ЗЗД.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Като взе предвид изложените от жалбоподателката доводи за незаконосъобразност и извърши проверка на административния акт на всички основания за оспорване по чл.146 от АПК, съдът обосновава следните изводи: Процесната заповед е постановена от компетентен орган, в кръга на правомощията му, съгласно чл.27, ал.1 във вр. с чл.21, ал.1, т.11 ЗЗД.

Актът е в предписаната от закона форма и при постановяването му не са допуснати нарушения на административнопроцесуалните правила, установени в Глава трета, чл.9 – чл.33 ППЗЗ., които да бъдат определени като съществени и които да мотивират неговата отмяна.

Настоящият решаващ състав намира обаче, че оспорваната заповед е в противоречие с материалноправните норми и с целта на закона, формулирана в чл.3 ЗЗД: отглеждане на детето в семейна среда и осигуряване на най-добрия интерес на детето.

Мерките за закрила на детето и редът и условията за прилагането им са регламентирани в Глава четвърта на Закона за закрила на детето (чл.23 – чл.43а) и в Глава трета от Правилника за прилагане на закона (чл.9 – чл.33).

Основанията за прилагане на мярка за закрила чрез настаняване на детето извън семейството са изрично установени в чл.25, ал.1 ЗЗД. В т.3 и т.4 на чл.25, ал.1 ЗЗДет. е предвидено, че може да бъде настанено извън семейството дете, чиито родители, настойници или попечители се намират в **трайна невъзможност** да го отглеждат и/или което е жертва на насилие в семейството **И съществува сериозна опасност** от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие.

Според определението, дадено в §1, т.6 от Допълнителните разпоредби на ЗЗДет. "грижата" е съвкупност от всички действия, произтичащи от правата и

задълженията на родителите, настойниците, попечителите и лицата, при които детето живее по силата на друго законно основание, за гарантиране на неговите права и защита на неговите интереси.

Съдът намира, че в случая не се установява жалбоподателката да е била в трайна невъзможност да отглежда детето А., нито последното да е било жертва на насилие, което да създава опасност за увреждане на физическото, психическото, нравствено, интелектуално или социалното му развитие. От анализа на разпоредбата на чл.25, ал.1, т.3 ЗЗД съдът обосновава извод, че трайната невъзможност на родителя да се грижи за детето трябва да се дължи на обективни и непреодолими фактори като например трайно отсъствие, физически или психически дефицит, които поставят родителя в невъзможност да отглежда детето си. Този извод съдът обосновава и по аргумент на чл.25, ал.1, т.2 ЗЗД, която изрично предвижда възможност за настаняване на дете извън семейството, когато без основателна причина родителите, настойниците или попечителите не полагат грижи за него.

В случая не се твърди и не са ангажирани доказателства по отношение на жалбоподателката да съществуват обективни причини, които пречат възможността ѝ да отглежда сина си. Не се събраха никакви доказателства, от които да потвърдят твърденията на директора на детската градина, че детето е занемарено, защото се напишква и няма изградени навици, нито че е системно negliжирано. Напротив, установи се, че педагогическият персонал на детската градина, не е запознат с проблемите на детето, за които майката е уведомила. Не се събраха и доказателства, от които да се направи извод, че детето е било малтретирано или насилвано по някакъв начин и това е довело или е могло да доведе до увреда на психическото и физическото му здраве.

Освен това, съгласно изричната норма на чл.23 ППЗЗД настаняването на детето извън семейството се налага като мярка за закрила след изчерпване на всички възможности за закрила в семейството, освен в случаите, когато се налага спешното му извеждане. Според изискването на чл.33, ал.1 ППЗЗД спешно настаняване извън семейството се предприема в случаите, когато има опасност за здравето и живота на детето.

Недоказано от ответната страна остава и обстоятелството, че действително компетентните органи са предприели всички предвидени в закона мерки за закрила в семейна среда, установени в чл.23 ЗЗД, като например осигуряване на педагогическа, психологическа и/или правна помощ на родителя по проблеми, свързани с отглеждането, възпитанието и обучението на детето, насочване на жалбоподателката към подходящи социални услуги, съдействие за подобряване на социално-битовите условия за отглеждане на детето, работа за улесняване на връзката между майката и детето и справяне с конфликти и кризи в отношенията.

В тежест на административния орган е при условията на пълно и главно доказване да установи, че актът е издаден при наличие на предвидените в закона основания.

Оспорената заповед е в противоречие и с целта на закона да се защити най-добре интересът на детето. В случая жалбоподателката и детето имат нужда от психологическа подкрепа за адаптация към условията на

осиновяването, която да се извършва в условията на съвместното им съжителство в семейна среда. Извеждането на детето от семейната среда и настаняването в кризисен център без право на лични срещи с родителя го връща към периода отпреди осиновяването и ще направи още по-трудна реинтеграцията в семейството, което не е в интерес на детето. В по-дългосрочен план, липсата на подкрепа в семейна среда и замяната ѝ с институционална подкрепа може да доведе до прекратяване на осиновяването, като предвид възрастта на детето повторно осиновяване е малко вероятно. В случая действията на социалните работници не са в интерес на детето, тъй като е взета неподходяща мярка.

По тези съображения и на основание чл.146, т.4 и т.5 от АПК оспорената заповед се отменя като незаконосъобразна

По искането за допускане на предварително изпълнение на съдебното решение:

По аргумент от чл.242, ал.2, т.3 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК), приложим на основание чл.144 от АПК, съдът може да допусне предварително изпълнение на съдебното решение, ако от закъснението може да се причини значителна или трудно поправима вреда.

При случаите на спорна администрация, какъвто е настоящият, допускането на предварително изпълнение на съдебното решение е мярка за защита на законен интерес, реципрочна на допускането на предварителното изпълнение на административния акт. Като взе предвид събраните доказателства, и най-вече личното изслушване на детето, съдът счита, че всеки ден, прекаран извън семейната среда, нанася голяма вреда на отношенията между жалбоподателката и детето и не спомага за подобряване на емоционалния климат и изграждане на взаимоотношения на привързаност и разбирателство между тях. Предстоящите коледни празници са с подчертано семеен характер и е от интерес на детето да ги прекара в семейна, а не в институционална среда. Искането на жалбоподателката е основателно.

По тези съображения съдът допуска предварително изпълнение на настоящото съдебното решение.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК Административен съд София - град, Второ отделение, 38^{-и} състав,

РЕШИ :

ОТМЕНЯ Заповед №ЗД/Д-С-М-030 от 30.11.2021г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – М., С..

ДОПУСКА предварително изпълнение на съдебното решение.

Решението по съществото на жалбата може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на РБългария, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, а в частта му за допускане на предварителното изпълнение на съдебното решение - с частна жалба в 7-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: